

የሰርጎ ገቦችን የሽብር ጥቃት በንቃት እንከላከል

ብ. ነጋሽ 11-28-17

የኤርትራ መንግስት ሃገሪቱ ነጻነቷን ካወጀች በኋላ ባሉት ዓመታት ከምስራቅ አፍሪካ አገራት ሃገራት ጋር ሰላማዊ ግንኙነት መመስረት አልቻለችም። ከዓለም አቀፍ ማህበረሰብም ጋር መቀላቀል አልቻለችም። የአንድ ግለሰብ አምባገነንነት የሰፈነበት የኤርትራ የመንግስት በይፋ የሃገሪቱን ነጻነት አውጆ አምስት ዓመት እንኳን ሳይሞላው ነበር በሉዓላዊ ሃገራት ላይ ጦርነት ማወጅ የጀመረው። በመጀመሪያ በ1988 ዓ/ም የሃረን ደሴቶች ይገባኛል በሚል ከቀይ ባህር ማዶ የለችው የመን ላይ ወረራ ፈጸመ። በዚህ አለበቃም፤ በስተምእራብ አቅጣጫ ከሱዳን ጋርም ግጭቶችን ቀስቅሷል። በሃገሪቱ በስተደቡብ ምስራቅ የምትገኘውን ጅቡቲንም ሲተነካኩስ ቆይቷል። በኋላም ሰኔ 2000 ዓ/ም ላይ ጅቡቲ ላይ ግልጽ ወረራ ፈጽሟል።

የኤርትራ መንግስት የየመን ሃረን ደሴቶች ላይ በፈጸመው ወረራ ደሴቶችን ተቆጣጥሮ ቢቆይም፤ በዓለም አቀፍ አስታራቂ ፍርድ ቤት (international court of arbitration) ደሴቶቹ የየመን መሆናቸው ተወስኖ የኤርትራ ሰራዊት ስፍራውን ለቅቆ እንዲወጣ ተደርጓል። የኤርትራ መንግስት በዚህ ከየመን የሃረን ደሴቶች እንዲወጣ በተደረገበት ዓመት፤ ማለትም 1990 ዓ/ም ግንቦት ወር ላይ ፊቱን ወደደቡብ በማዞር ኢትዮጵያ ላይ ወረራ ፈጸመ።

ኢትዮጵያ በ1992 ዓ/ም በአንድ ሰው በሚመራው የኤርትራ መንግስት የተሰነዘረባትን ወረራ ቀልበሳ በአካባቢው የነበረውን ሁኔታ ከወረራ በፊት ወደነበረበት እንዲመለስ ማድረግ የቅርብ ጊዜ ትውስታችን ነው። ከዚህ በኋላ በሁለቱ ሃገራት ድንበር ላይ በተለይ ወረራውን ፈጽሞ በነበረው የኤርትራ መንግስት ወሰን ውስጥ 25 ኪሎ ሜትር የተባበሩት መንግስታት ሰላም አስከባሪ ልዑክ እንዲሰፍር ተወስኗል። የሁለቱ ሃገራት የድንበር ጉዳይ በአልጀርሱ ስምምነት መሰረት በዓለም ፍርድ ቤት እንዲወሰን ተደረገ።

ኢትዮጵያ ዓለም አቀፍ ፍርድ ቤት ያሳለፈውን ውሳኔ ተቀብላ ወሰኑን መሬት ላይ የማክለል ስራ ግን በሁለቱ መንግስታት ውይይት እንዲከናወን የሚል አቋም ይዛለች። ይህ ተገቢ አቋም ነው። ተገቢ የሚያደርገው በፍርድ ቤቱ ውሳኔ ላይ የተገለጸው ድንበር ሃሳባዊ በመሆኑ፤ ይህን መሬት ላይ ካለው እውነታ ጋር በማጣጣም መክለል ያለበት መሆኑ ነው። ሃሳባዊ የድንበር ወሰን አንድ ቤተሰብን ሁለት ቦታ ቆርጦ ሊያለያይ የሚችል መሆኑን ልብ ይሏል።

ይሁን እንጂ፤ የኤርትራ መንግስት በውይይት መሬት ላይ ወሰን የማክለሉን የኢትዮጵያ ሃሳብ ሳይቀበል ይቀራል። በመቀጠል ሁለቱ ሃገራት የገቡትን የተኩስ አቁም ስምምነት በማስከበር ወሰን የማክለሉን ስራ ለማክናወን የሚያግዝ ሁኔታን ለመፍጠር ሰፍሮ የነበረውን የተባበሩት መንግስታት የሰላም አስከባሪ ልዑክ እንቅስቃሴ ገደበ። በዚህም ምክንያት የሰላም አስከባሪ ልዑኩ በ2000 ዓ/ም በኤርትራ መንግስት ምክንያት ሃላፊነቱን መወጣት አለመቻሉን አስታውቆ ተልዕኮውን በይፋ አቋረጠ።

ከዚህም በኋላ የኤርትራ መንግስት ቀጠናውን የማተራመስ ተግባሩን ቀጥሎበታል። በተለይ በ1998 ዓ/ም መንግስት አልባ በነበረችው ሶማሊያ አልሸባብ ይፋ የወጣ ሃይል ሆኖ ኢትዮጵያ ላይ ጦርነት ሲያወጅ፤ የኤርትራ መንግስት ሰራዊት በማሰልጠንና መሳሪያ አጓጉዝ በማስታጠቅ አሸባሪ ሃይሉን ደግፏል። ከዚህ በተጨማሪ የኢ.ፌ.ዴ.ሪን ህገመንግስታዊ ስርአት በሽብር ጥቃት ለማፍረስ የሚንቀሳቀሱ የተለያዩ ቡድኖችን፤ የኦሮሞ ነጻነት ግንባር (አነግ)፤

የኦጋዴን ብሄራዊ ነጻነት ግንባር (ኦብነግ)፣ ግንቦት 7 እና ለሌሎች ጥቃቅን ቡድኖች ከሌላ በመስጠት፣ በማደራጀት፣ ወታደራዊና የሽብር ጥቃት ስልት ስልጠና በመስጠት ኢትዮጵያን በእጅ አዙር ለማተራመስ ሲንቀሳቀስ ቆይቷል። አሁንም በዚህ ድርጊቱ እንደቀጠለ ነው።

የኤርትራ መንግስት በተመሳሳይ በጅቡቲ ላይ ቀጥታ ወረራ ከመፈጸም ባሻገር፣ ልክ ኢትዮጵያ ላይ እንደሚያደርገው በእጅ አዙር የሽብር ጥቃት ሃገሪቱን የሚያተራምሱ ቡድኖችን አደራጅቶ ተልዕኮ እየሰጠ ያሰማራል።

ይህ የኤርትራ መንግስት የምስራቅ አፍሪካን ቀጠና የማተራመስ ተግባር በህቡዕ የሚከናወን ቢሆንም፣ ከዓለም አቀፍ ማህበረሰብ መሰወር አልቻለም። በተለይ የዓለም አቀፍ አሸባሪ አልቃይዳ የአፍሪካ ክንፍ ለሆነው አልሸባብ የሚያደርገው ወታደራዊ ድጋፍ ከቀጠናውም አልፎ ዓለም አቀፍ ስጋት መሆኑ ከግንዛቤ ተወስዷል። እናም በ2002 ዓ/ም የተባበሩት መንግስታት የጸጥታው ምክር ቤት የሶማሊያና የኤርትራ ክትትል ቡድን አቋቁሞ የኤርትራን መንግስት እንቅስቃሴ እንዲያጠና ተደርጓል። የክትትል ቡድኑ በሚያቀርበው ሪፖርት ላይ በመመስረት የኤርትራ መንግስት ላይ የመሳሪያ ግዢ፣ የተወሰኑ ምርቶች የወጪ ንግድ እና በውጭ ሃገራት ከሚኖሩ ዜጎችና ተወላጆች በግዳጅ የሚሰበሰበው ገቢ፣ እንዲሁም የተወሰኑ የመንግስት የስራ ሃላፊዎች እንቅስቃሴ ላይ ማዕቀብ ተጣለ።

የጸጥታው ምክር ቤት የሰየመው የኤርትራና የሶማሊያ የክትትል ቡድን እስካሁን ስራውን እያከናወነ ይገኛል። ቡድኑ ከ2002 ዓ/ም ጀምሮ በየዓመቱ በሚያቀርበው የክትትል ሪፖርት መሰረት የኤርትራ መንግስት ላይ ማዕቀብ ሲጸና መቆየቱ ይታወቃል። ዘንድሮም ይህ ማዕቀብ እንዲጸና የጸጥታው ምክር ቤት በ11 የድጋፍ ድምጽ በ4 ድምጽ ተወስኖ ውሳኔ አሳልፏል፤ ከአስር ቀን በፊት ህዳር 5፣ 2010 ዓ/ም።

የክትትል ቡድኑ በኤርትራ ላይ ማዕቀብ ለአንድ ዓመት እንዲራዘም ሲጠይቅ ባቀረበው ሪፖርት፣ የኤርትራ መንግስት ኢትዮጵያንና ጅቡቲን ለማተራመስ ዓላማ ለታጣቂ ቡድኖች ድጋፍ በመስጠት ተግባሩ መቀጠሉን ያስረዳል። የኤርትራ መንግስት የኢትዮጵያ ታጣቂ ተቃዋሚ የሆኑትን አርበኞች ግንቦት 7፣ የትግራይ ህዝብ ዲሞክራሲያዊ ንቅናቄና የቤኒሻንጉል ህዝቦች የነጻነት ንቅናቄ ለተሰኙ ቡድኖች ወታደራዊ ስልጠና በመስጠት ወደኢትዮጵያ ሰርገው እንዲገቡ ሲያደርግ መቆየቱንም ይገልጻል። እነዚህ ቡድኖች ለኢትዮጵያ አስጊ አለመሆናቸውን የሚያመለክተው የክትትል ቡድኑ ሪፖርት፣ ይሁን እንጂ የኤርትራ መንግስት ለቡድኖቹ የሚያደርገው ድጋፍ በአካባቢው የሰላም ችግር እንዲኖር ያደርጋል፣ እንዲሁም በቀጠናው ሃገራት መካከል ሊኖር ለሚገባው መልካም ግንኙነት ዋጋ የማይሰጥ ነው ይላል።

የኤርትራ መንግስት ላይ ለአንድ ዓመት ማዕቀብ እንዲጸና የተባበሩት መንግስታት የጸጥታው ምክር ቤት የወሰነው ከላይ የተገለጸውን የክትትል ቡድን ሪፖርት መነሻ በማድረግ ነው።

እንግዲህ፤ የክትትል ቡድኑ ሪፖርት የኤርትራ መንግስት ባለፉት 7 ዓመታት በማዕቀብ ስር ቢቆይም አሁንም ኢትዮጵያን ብሎም የምስራቅ አፍሪካን ቀጠና ከማተራመስ ድርጊቱ ያልተቆጠበ መሆኑን ያመለክታል። ይህ ደግሞ የተባበሩት መንግስታት የጸጥታው ምክር ቤት በየዓመቱ እያጸና ላለፉት 7 ዓመታት በኤርትራ ላይ እንዲቆይ ያደረገውን ማዕቀብ ቆንጣጭነት ጥያቄ ላይ የሚጥል ነው፤ በተለይ የኤርትራ መንግስት የትርምስ ስትራቴጂ ማስፈጸሚያ የሆነው የሽብር ጥቃት ዓላማ በሁኑት ኢትዮጵያውያን ዘንድ።

ኢትዮጵያውያን ከኤርትራ መንግስት የትርምስ ስትራቴጂ ቀጣይነት ጋር በተያያዘ የሚጠረጠሩት ነገር አለ። ይህም የኤርትራ መንግስት በተለይ ኢትዮጵያ ላይ የሚከተለውን የትርምስ ስትራቴጂ በስውር የሚደግፉ መንግስታት የመኖራቸው ጉዳይ ነው። የኤርትራ መንግስት ኢትዮጵያን በማተራመስ ዓላማው እስከጸና ደረሰ ድጋፍ የሚያደርጉለት

መንግስታት መኖራቸውን የሚያመለክቱ መረጃዎች አሉ። እናም ከከጸጥታው ምክር ቤት ማዕቀብ ቁጥጥር ይልቅ ኢትዮጵያን ለማተራመስ በሚከተለው ስትራቴጂ የሚያገኘው ድጋፍ አይሉስ እንደሆነ? የክትትል ቡድኑ ይህንንም ቢቃኝ መልካም ነው።

ያም ሆነ ይህ፣ የኤርትራ መንግስት ኢትዮጵያን ለማተራመስ አደራጅቶ፣ አሰልጥኖና አስታጥቆ ያዘጋጃቸው ቡድኖች ኢትዮጵያን የሚያክል ግዙፍ ሃገር ላይ ጉዳት ማደረስ የማይችሉ ሚጢጢዎች ናቸው። ይህን የተባበሩት መንግስታት የጸጥታው ምክር ቤት የሰየመው የክትትል ቡድንም በሪፖርቱ ላይ በግልጽ አስቀምጦታል። ይሁን እንጂ የሽብር ጥቃት በባህሪው በመንግስት የደህንነት ሃይሎች አቅም ብቻ መከላከል አይቻልም። ይህ በትላልቆቹ የአውሮፓ ሃገራት በአሜሪካም ጭምር በተግባር የታየ ነው።

በመሆኑም፣ የኤርትራ መንግስት አሰልጥኖና ፈንጂ አስታጥቆ የሚልካቸው አሸባሪዎች ንጹሃን ኢትዮጵያውያንን ዒላማ ያደረገ የሽብር ጥቃት ሊፈጽሙ የሚችሉበት እድል ሊኖር እንደሚችል መጠርጠር ብልህነት ነው። የመንግስት የደህንነት አካላት የዚህ አይነት ስጋቶችን ሙሉ በሙሉ ለማስቀረት የህዝቡን ድጋፍ ይፈልጋሉ። እናም የኢትዮጵያ ህዝብ፣ የኤርትራ መንግስት አሁንም የሽብር ጥቃት ዒላማ ያደረገው መሆኑን በማስታወስ፣ ከደህንነት አካላት ጋር በመተባበር የሰርጎ ገብ አሸባሪዎችን እንቅስቃሴ በመቆጣጠሩ ሂደት ሃላፊነቱን ሊወጣ ይገባል።